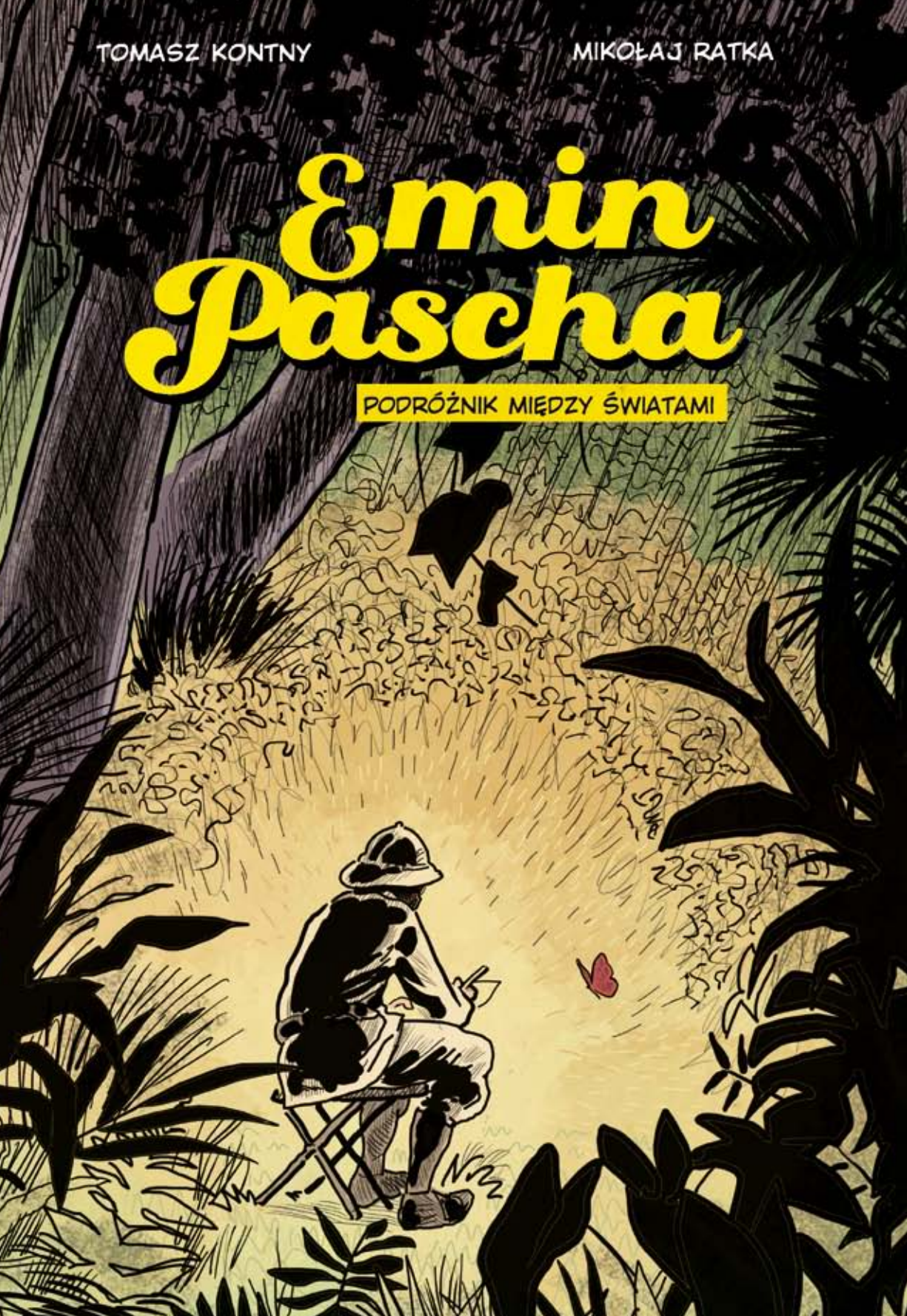

TOMASZ KONTNY

MIKOŁAJ RATKA

Emin Pascha

PODRÓŻNIK MIĘDZY ŚWIATAMI

**„Podróżnik między światami – Emin Pascha”
Komiks z serii „Stąd do przyszłości. Śląskie żywoty”**

Kraków, Opole, Wrocław 2020

© Copyright by Editors, Kraków, Opole, Wrocław 2020

Wydawcy publikacji:

Niemieckie Towarzystwo Oświatowe w Opolu

Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne we Wrocławiu

Goethe-Institut w Krakowie

Instytut Stosunków Zagranicznych stowarzyszenie zarejestrowane (ifa)

Autorzy komiksu:

Tomasz Kontny (tekst) i Mikołaj Ratka (rysunki)

Projekt okładki:

Mikołaj Ratka

Koordynacja projektu:

Wojciech Dzido, Daria Leduck, Madeleine Hartmann, Rosa Marie Wesle

Dydaktyzacja w wersji niemieckiej:

Emilia Wójcik

Doradztwo naukowe:

dr Dorota Kurpiers

Tłumaczenie:

Waldemar Gielzok

Redakcja tekstu i korekta językowa:

Wojciech Dzido, Madeleine Hartmann, Bogna Piter, Roland Schmidt, Rosa Marie Wesle

Skład i DTP:

Lares – Mateus Joschko, Opole

Druk wersji niemieckiej:

Chroma spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.

ul. Przemysłowa 5, 68-200 Żary

Sfinansowano ze środków

Ministerstwa Spraw Zagranicznych

Republiki Federalnej Niemiec

Przy wsparciu Deutscher Comicverein e.V.

(Niemieckie Stowarzyszenie Komiksowe)

(Niemiecka wersja drukowana: ISBN 978-83-61315-93-3)

Wstęp

Wiele znaczących osobistości wniosło swój wkład w niemiecko-żydowskie dziedzictwo kulturowe i dorobek naukowy wypracowany na historycznym Śląsku. Wielu spośród nich studiowało na Uniwersytecie Wrocławskim, wtedy jeszcze w Breslau, a niektórzy otrzymali nawet Nagrodę Nobla za swoje osiągnięcia i stali się sławni na całym świecie. W tym regionie żyli jednak również ludzie, którzy byli pionierkami i pionierami w swoich dyscyplinach naukowych, ale dziś praktycznie nikt o nich nie wie. Niniejsza seria komiksów wydawana pod tytułem „Stąd do przyszłości. Śląskie żywoty” traktuje właśnie o tym dziedzictwie regionu.

Chcemy przedstawić skomplikowane i po części tragiczne losy i drogi życiowe znamienitych osobistości tego wielokulturowego regionu wykorzystując tego celu komiks oraz materiały dydaktyczne. Komiksy mają pomóc czytelnikom i czytelnikom pogłębić nie tylko samą wiedzę o zapomnianych wątkach historii regionalnej, ale służą również poszerzeniu znajomości języka niemieckiego, dlatego komiksy zostały poszerzone o zadania sprawdzające rozumienie treści i słownictwa. Polska wersja językowa komiksów została udostępniona na stronach internetowych każdej z organizacji partnerskich i będzie można ją nieodpłatnie pobrać.

W niniejszym komiksie autorstwa Tomasza Kontnego i Mikołaja Ratki opowiedziano pasjonującą historię życia urodzonego w Opolu a dorastającego w Nysie Eduarda Isaaka Schnitzera (1840-1892), znanego jako Emin Pascha. „Podróżnik między światami” pozostawił Śląsk daleko za sobą, udał się do nieznanych krajów w poszukiwaniu spełnienia zawodowego, przygód i samego siebie. Zmieniał wielokrotnie nazwiska i wyznania a nawet został gubernatorem prowincji Ekwatoria znajdującej się na terenie dzisiejszej Republiki Sudanu Południowego. Podczas podróży i odkryć spotykał się nie tylko z jasnymi stronami człowieka, ale również z kolonializmem, handlem niewolnikami i kłusownictwem. Komiks pokazuje nam, jak Emin Pascha stał się sam częścią historii powszechnej i jak poradził sobie z rozwojem osobistym.

W tym miejscu należą się podziękowania tym, którzy przyczynili się do realizacji tego zwieńczonego sukcesem projektu. Chcielibyśmy wymienić z nazwiska i podziękować panu Rolandowi Schmidtowi, kierownikowi projektu, pani doktor Dorocie Kurpiers za konsultacje naukowe, pani Emilii Wójcik za dydaktyzację, panu Waldemarowi Gielzokowi za przekład oraz pani Bognie Piter za korektę. Składamy również podziękowania stowarzyszeniu Deutscher Comicverein e.V. za doradztwo.

„Stąd do przyszłości. Śląskie żywoty” to projekt realizowany w kooperacji pomiędzy Niemieckim Towarzystwem Kulturalno-Społecznym we Wrocławiu, Niemieckim Towarzystwem Oświatowym w Opolu i Instytutem Goethego w Krakowie. Projekt został sfinansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych Republiki Federalnej Niemiec za pośrednictwem Instytutu Stosunków Zagranicznych (ifa) oraz Instytutu Goethego w Krakowie.

Opole, Wrocław i Kraków, listopad 2020

Daria Leduck, Madeleine Hartmann, Rosa Marie Wesle, Wojciech Dzido

Emin Pascha

PODRÓŻNIK MIĘDZY ŚWIATAMI

TOMASZ KONTNY
SCENARIUSZ

MIKOŁAJ RATKA
RYSUNKI

TO JA, ISAAC SCHNITZER, MAŁY
ŻYDOWSKI CHŁOPIEC Z NYSY.

JEST POŁOWA XIX WIEKU. MÓJ TATO
OD DAWNA NIE ŻYJE. ABY ZAPEWNIĆ
NAM OPIEKĘ, MAMA WYSZŁA ZA MĄŻ
PO RAZ DRUGI.

DORASTAM W KLIPIECKIEJ RODZINIE.
W PRZYSZŁOŚCI BĘDĘ SPRZEDAWCĄ
LUB WŁAŚCICIELEM SKLEPU. WSZYSTKO
ZOSTAŁO JUŻ ZAPLANOWANE.

W GIMNAZJUM OKAZUJE SIĘ,
ŻE MAM TALENT DO NAUKI JĘZYKÓW.

MOŻE NIE SPĘDZĘ CAŁEGO
ŻYCIA ZA ŁADĄ SKLEPU...

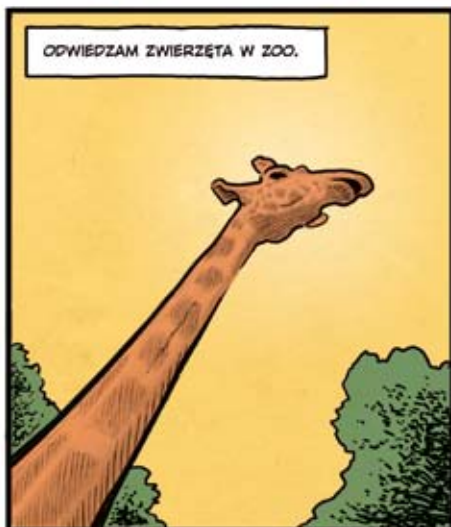

W 1855 ROKU ODWIEDZAM MUZEUM HISTORII NATURALNEJ W BERLINIE.

OGLĄDAM KOLEKCJE SZKIELETÓW I MINERAŁY...

ODWIEDZAM ZWIERZĘTA W ZOO.

ŚWIAT JEST PEŁEN CUDÓW, KTÓRE CHCIAŁBYM ZOBACZYĆ NA WŁASNE OCZY.

PO POWROCIE ZACZYNAM PROWADZIĆ ZIELNIK.

ZBIERAM WYPCHANE PTAKI, MUSZLE I RYBY W SPIRYTUSIE.

NIE CHCĘ JUŻ BYĆ KUPCEM.

STUDIJĘ MEDYCYNĘ WE WROCŁAWIU.

JAKO ASYSTENT BIORĘ UDZIAŁ W OPERACJACH TREPANACJI CZASZKI, AMPUTACJACH I INNYCH ZABIEGACH. POMAGAM LŹEJ CHORYM.

OSTATNIE LATA STUDIÓW SPĘDZAM W BERLINIE. MAM TU BLISKO DO MUZEUM HISTORII NATURALNEJ, ALE DOSKWIERA MI SAMOTNOŚĆ I BIEDA.

ABY DOROBIĆ, PRZYJMIJĘ PACJENTÓW WE WŁASNYM MIESZKANIU, CHOCIAŻ NIE MAM JESZCZE DYPLOMU. TO ZABRONIONE.

KOŃCZĘ STUDIA, ALE NIE MOGĘ ZDAĆ EGZAMINÓW KOŃCOWYCH. TO KARA ZA BEZPRAWNE POMAGANIE CHORYM.

JUŻ NIGDY NIE ZOSTANĘ LEKARZEM W NIEMCZECH...

...ALE PRZECIŻ MOGĘ WYJECZAĆ ZA GRANICĘ! NAJPROSTSZY SPOSOBEM JEST ZACIĄGNIEĆ SIĘ DO WOJSKA.

MAM ZA SŁABY WZROK NA ŻOŁNIERZA...
ZRĘSZTA, I TAK NIE CHCIAŁEM ZOSTAĆ
BYŁE SZEREGOWCEM!

RUSZAM SZUKAĆ SZCZĘŚCIA... PŁYNE STATKIEM DO TRIESTU,
A POTEM DAŁEJ, DO ANTIVARI W ALBANI.

DOSTAJĘ POSADĘ W SZPITALI,
CAŁE SZCZĘŚCIE, BO BYŁEM
JUŻ BEZ GROSZA!

NA POCZĄTKU WYRYWAM ZĘBY,
SPRZEDAJĘ PROSZKI I MAŚCI
PRZECIWBÓLOWE, ALE WKRÓTCE
WYRABIAM SOBIE POZYCJĘ
W TOWARZYSTWIE.

DZIEKI NOWYM ZNAJOMOŚCIOM ZOSTAJĘ LEKARZEM
SANITARNYM. WALCZĘ Z EPIDEMIĄ MALARII,
LICZĘ HIGIENY.

W WOLNYCH CHWILACH PODRÓŻUJĘ I BADAM OKOLICZNE TERENY.
RELACJE Z WYPRAW WYŚYŁAM DO EUROPEJSKIEJ PRASY.

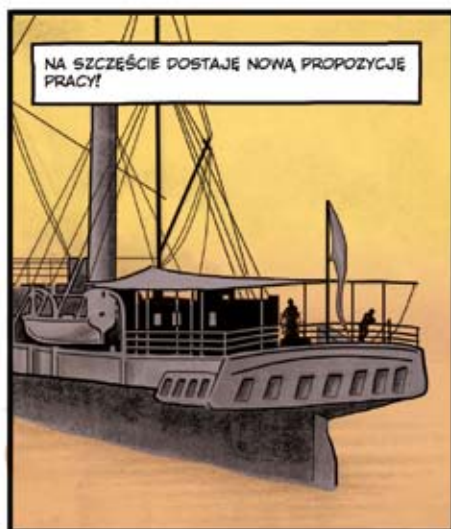

OPIEKUJE SIĘ RODZINĄ MOJEGO ZMARŁEGO PRZYJACIELA, HAKKIMA. KIEDY PRZYJEŻDZAMY DO NYSY, ZACZYNAJĄ O NAS KRĄŻYĆ PŁOTKI.

ODWIEDZAM BERLIN I WROCŁAW, ALE JESTEM TU OBCYM. ZMIENIŁEM RELIGIĘ I IMIĘ. NAZYWAM SIĘ MEHMET EMIN EFENDI I JESTEM MUŻEŁMANINEM.

ZNAM KILKANAŚCIĘ JEZYKÓW. JESTEM CZŁONKIEM TOWARZYSTW NAUKOWYCH I PRZYRODNICZYCH. DOKŁADZA MI TYLKO SŁABY WZROK.

NIE MAM TU CZEGO SZUKAĆ...

NA SZCZĘŚCIE DOSTAJĘ NOWĄ PROPOZYCJĘ PRACY!

WYJEŻDŻAM DO EGIPCI, A POTEM DO EGIPSKIEJ PROWINCJI ZWANEJ EKWATORIA,

JAKO LEKARZ I NEGOCJATOR ROZMAWIAM Z LOKALNYMI KRÓLAMI. W PRZECIWIENSTWIE DO INNYCH BIAŁYCH GOŚCI, TRAKTUJĘ ICH Z SZACUNKIEM I OTWARTOŚCIĄ.

DZIEKI SUKCESOM ZACZYNA BYĆ O MNIE GŁOŚNO.

WKRÓTCE ZOSTAJE GUBERNATOREM EKWATORII
MOJĄ SIEDZIBĄ STAJE SIĘ MIEJSCOWOŚĆ LADO.

MIMO NIEWIELKICH SIĘ WOJSKOWYCH
STARAM SIĘ WALCZYĆ Z ŁOWCAMI NIEWOL-
NIKÓW. TO PRAWDZIWA PLAGA TYCH ZIEM.

POWIEKSZAM TERYTORIUM PROWINCJI I UTRZYMIJĘ BEZPIECZEŃSTWO NA SZLAKACH HANDLOWYCH.
PROWADZĘ SZPITAL OTWARTY DLA WSZYSTKICH CHORYCH.

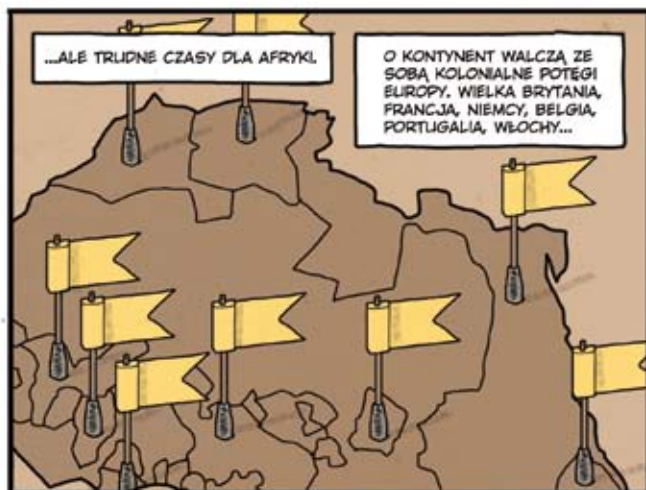

ZNAJDUJĘ CZAS NA BADANIA PRZYRODNICZE. CIĄGLE ZBIERAM
EKSPONATY I SZKICUJĘ - ZWIERZĘTA, ROŚLINY I OKOLICĘ.

TO DLA MNIE DOBRE CZASY...

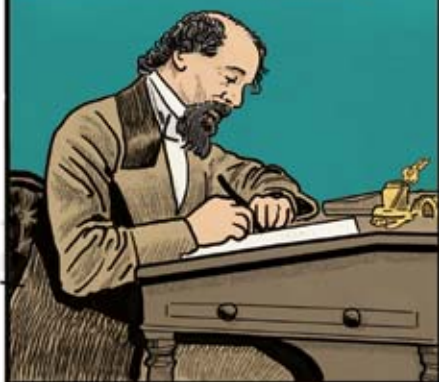

EKWATORIA ZOSTAJE OTOCZONA PRZEZ WOJSKA BLUNTOWNIKÓW.
MOGĘ TYLKO CZEKAĆ NA RATUNEK.

W EUROPIE MOI PRZYJACIELE PROSZĄ
O POMOC KOLONIALNE POTĘGI.

ŚWIATOWA PRASA PISZE O MNIE, TAJEMNICZYM BIAŁYM CZŁOWIEKU
OBŁĘŻONYM PRZEZ PRZEWAŻAJĄCĄ SIŁY WROGA.

JESTEM BOHATEREM LEGENDY,
A LEGENDĘ MOŻNA WYKORZYSTAĆ.

ANGLIA WYSYŁA NA RATUNEK MISJĘ PROWADZONĄ PRZEZ
SŁYNNEGO ODKRYWCĘ, HENRY'EGO MORTONA STANLEY'A.

WYPRAWA WYRUSZA W MORDERCZĄ PODRÓŻ
PRZEZ DŻUNGLE.

STANLEY TRACI ZAPASY, LUDZI... NIC NIE IDZIE ZGODNIE Z PLANEM!

DOTARCIE DO EKWATORII ZAJMUJE STANLEY'OWI PONAD ROK.

W KOŃCU ZOSTAJE „URATOWANY”, ALE ZASTANAWIAM SIĘ, CZY CHCĘ WRACAĆ DO CYWILIZACJI... OSTATECZNIE RUSZAM ZE STANLEY'EM.

Z OKAZJI NASZEGO POWROTU ZOSTAJE ZORGANIZOWANA WIELKA UROCZYSTOŚĆ. ODBIERAM DYPLOMY I MEDALE.

ZASZCZYTY I ALKOHOL UDERZAJĄ MI DO GŁOWY, A ŻE Z MOIM WZROKIEM JEST JUŻ NAPRAWDĘ ŹŁE...

...TO WYPADAM PRZEZ OKNO I BOLEŚNIE SIĘ TELIĘ.

OTRZYMUJE KOLEJNĄ PROPOZYCJĘ I PO RAZ OSTATNI WYRUSZAM W PODRÓŻ.

MAM ZAJĄĆ NOWE AFRYKAŃSKIE TERENY DLA NIEMIEC, ALE TAK NAPRAWDĘ CHCĘ TYLKO ODZYSKAĆ SWOJĄ EKWATORIĘ.

TO ZŁY POMYSŁ. NASZA EKSPEDYCJA ZAPUSZCZA SIĘ NA NIEBEZPIECZNE TERENY.

WPADAM W RĘCE ŁOWCÓW NIEMOLNIKÓW, TYCH SAMYCH, Z KTÓRYMI WALCZYŁEM.

TO JA, LEGENDARNY EMIN PASCHA, MUŻULMANIN Z EKWATORII. LEKARZ, GUBERNATOR, BADACZ, ZAGINIONY...

ZOSTAWIĘ PO SOBIE DZIENNIKI I RYSUNKI, PARĘ ODKRYTYCH PRZEZE MNIĘ GATUNKÓW ZWIERZĄT...

KONIEC XIX WIEKU TO KRES EPOKI WIELKICH ODKRYWCÓW.

ODCHODZĘ WRAZ Z NIMI.

KONIEC

